

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านเดิมมงคล

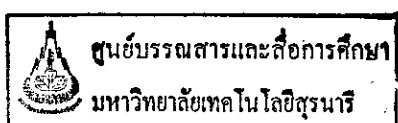
นายมงคล คำกระปือ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

มงคล คำกระบือ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

“ กองทุนหมู่บ้านเลิศมงคล ”

อาจารย์ที่ปรึกษา : อ.ดร.ศุภฤกษ์ ไทยอุดม

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีวัตถุประสงค์คือ เงินกองทุนสามารถเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สำหรับการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้ท้องถิ่นมีกระบวนการพึ่งพาตนเองสร้างศักยภาพในหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งการบริหารจัดการเงินกองทุน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจากฐานรากของประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น วิเคราะห์การวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ทำการเก็บรวบรวมได้ด้วยตนเองและจากข้อมูลที่มีผู้ทำการเก็บรวบรวมสรุปผลไว้แล้ว ในที่นี้ตัวอย่างศึกษา คือหมู่บ้านเลิศมงคล หมู่ที่ 15 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณจะทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ทางสถิติ ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปผลที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุน มีความรู้ความเข้าใจในปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น อาจารย์ ดร. ศุภฤตย์ ไทขอุคม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญมงคล กลิ่นศรีสุข, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โชคชัย วนภู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะวรรณ กาสลัก, รองศาสตราจารย์ ดร. คณิต ไข่มุกด์, รองศาสตราจารย์ ดร.ไทย ทิพย์สุวรรณกุล, อาจารย์สุริยา สมุทคุปดี, ดร.พัฒนา กิติอาษา, ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทิน และคณาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีการจัดการสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคมมหาวิทยาลัยสุรนารี ที่ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ นายสนธิ เหลืองภิรมย์ นายอำเภอสีคิ้ว , นายวีระพล ปักคำไทย นักพัฒนาชุมชน 5 , นายอนนท์ พลจันทร์กิก ประธานบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคอนเมือง นายคณกร ราศีสัญมิ กรรมการบริหาร, นายสืบวงศ์ ฉลาด ประธานกองทุนหมู่บ้านเลิศมงคล นายรัฐการ เลิศสุวรรณวงศ์ ที่ปรึกษาสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (ปศท.) , นายถาวร วงศ์ชนะ เกษตรตำบลคอนเมือง , นายอรรถ ศรีพลกรัง ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาราษฎร์สามัคคี นายพนม ดีจันทร์กิก กำนันตำบลคอนเมือง ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่ ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวก และขอขอบพระคุณพี่น้องในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดี คีตลอคมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการเก็บข้อมูลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลิศมงคล

(นายมงคล คำกระบือ)

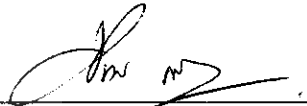
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อ.ดร. สุกกhot ไทยอุดม)

กรรมการสอบ

(ผศ.ดร. ปิยะวรรณ กาสลัก)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทองพร ทาเจริญศักดิ์)

คณะบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

๑๘ ต.ค. ๒๕๔๕

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
หน้าอำนวยการ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1. บทนำ	1
1. ภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี	3
4. วิธีดำเนินการ.....	5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมิน โครงการ.....	6
บทที่ 2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544.....	8
3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	11
4. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	17
5. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	18
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน..... และชุมชนเมือง.....	19
7. หลักการประเมิน โครงการ แบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model).....	21
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	22

บทที่ 3. วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	23
1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ.....	23
2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล.....	25
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา.....	26
4. ตัวชี้วัดการประเมิน โครงการ โดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา.....	29
5. ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่และตัวแปรที่ศึกษา.....	32
6. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา.....	32
7. ตัวชี้วัดอื่นๆที่เกิดขึ้น.....	33
8. ข้อจำกัดของการทำสารนิพนธ์.....	33
9. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าบนตัวแปร.....	33
บทที่ 4. ผลการวิเคราะห์ติดตามการประเมินโครงการ.....	43
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	43
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม.....	43
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	49
4. ผลอื่นๆที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	50
5. สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	50
บทที่ 5. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	53
1. วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	53
2. วิธีการดำเนินการ.....	53
3. ผลการดำเนินงาน.....	54
4. อภิปรายผล.....	54
5. ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	58

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล

คนไทยในอดีตอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ ทั้งพ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นครอบครัวแบบขยาย ในการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตของสังคมในอดีตเป็นสังคมแบบพึ่งพาตนเองอยู่อย่างพอเพียงในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ อยู่กับธรรมชาติพึ่งพาธรรมชาติที่เอื้ออำนวย มีความอุดมสมบูรณ์ ดังคำกล่าวที่ว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ลักษณะเด่นทางสังคมเป็นสังคมที่เอื้ออาทรและถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – ฉบับที่ 7 นั้น แม้จะประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง คือ เศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีปัญหาในการกระจายรายได้สู่ประชาชนไม่ทั่วถึงก่อให้เกิดผลกระทบในด้านอื่นตามมาอีกมาก เช่น ค่านิยมด้านวัตถุ สังคมไทยกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม สังคมเกิดความอ่อนแอเพราะการอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การหนีสังคมชนบทเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

ปัญหาดังกล่าวพบว่าแนวคิดในการพัฒนามุ่งเฉพาะด้านเศรษฐกิจด้านเดียวนั้นไม่เพียงพอจำเป็นต้องพัฒนาสังคมแบบบูรณาการ โดยการพัฒนาทั้งด้านสังคม การเมือง การศึกษาวัฒนธรรม และที่สำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักคัดสรรใจ และแก้ปัญหาได้จากวิกฤติที่เกิดขึ้นทำให้ภาครัฐได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้หันมาพึ่งตนเองได้อย่างเหมาะสมและมากที่สุด เพื่อมุ่งให้ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทั้งหมด ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงได้ปรับปรัชญาเป้าหมายการพัฒนาเป็น “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน

รัฐบาลยุคปัจจุบัน โดยการนำของ ฯพณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้เห็นความจำเป็นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองของชุมชนหมู่บ้าน จนเกิดความเข้มแข็งในชุมชนหมู่บ้าน จึงมีนโยบายเร่งด่วนและได้แถลงต่อรัฐสภาถึงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละหนึ่งล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งในการลงทุนสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและการจัดการหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาคม และเป็น การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยให้นักศึกษาเข้าปฏิบัติงานจริงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อจะทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านของแต่ละท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ ความเจตนาธรรมณ์ข้างต้นมากน้อยเพียงใด จึงสมควรมีการประเมินกองทุนหมู่บ้าน โดยนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ที่เข้ามาประจำอยู่ในหมู่บ้านนั้นๆ และเขียนเรียบเรียงรายงานการประเมินในรูปของ “ สารนิพนธ์ ” (Substantive Report) เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงของแต่ละท้องถิ่น และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาในด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

2.1.1 ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้

2.1.2 สวัสดิภาพของสมาชิก

2.1.3 ท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

2.1.4 ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.1.5 เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น

2.1.6 ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว มีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

2.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมายและเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3 กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP MODEL) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกาศนียบัตรการจัดการและประเมินโครงการ โดยที่อักษรมีความหมายดังนี้

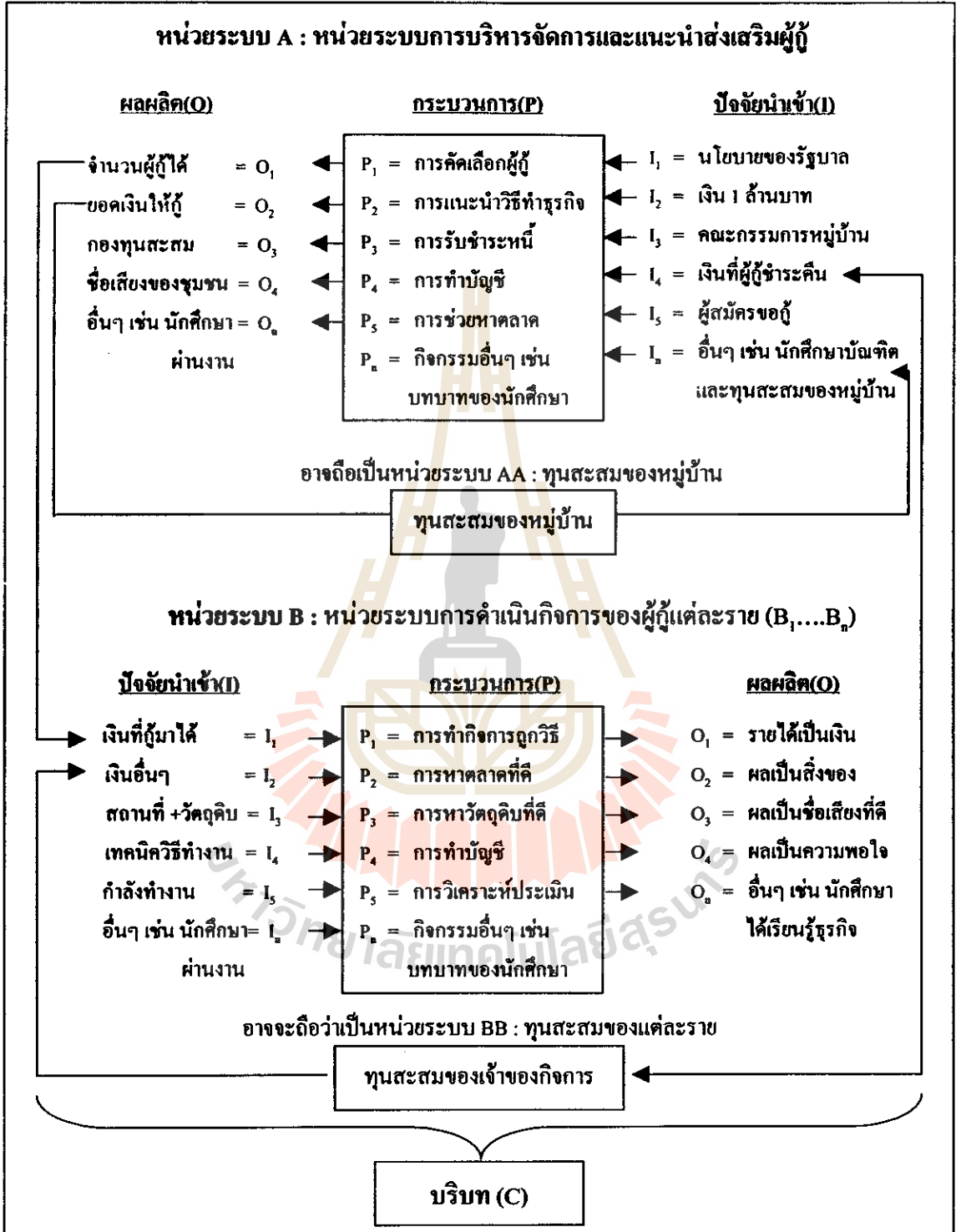
C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบ

I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ

P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยระบบ

P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

แผนภาพข้างล่างนี้ แสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ชีพท์โมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

แผนภูมิที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากแผนภูมิที่ 1 นี้แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ จึงประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ มีกระบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิต ได้แก่ ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการ และมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้กู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินกิจการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท (C) ในที่นี้หมายถึงบริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่นสภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนดังกล่าว

สำหรับบ้านเลิสมงคณันน์หน่วยระบบ A คือ การเลี้ยงสัตว์ ส่วนหน่วยระบบ B คือ แหล่งรับซื้อโค - กระบือ

4 วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่นที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพม์โมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4
ขั้นที่ 6 ลงมือเขียน บทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวกจนสมบูรณ์

5 ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาคั้งนี้จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจในปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. ผู้ศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์อื่นจะนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

1.1 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งความพร้อมของคนและครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุน สังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง

2. การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงานทางราชการจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน

3. การปฏิรูประบบราชการแผ่นดินตามแนวทางในหมู่บ้านชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านการจัดการกองทุน

3. การติดตามและการประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและประสิทธิภาพ

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความนำ

หลักวิชาการต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทนี้เป็นหลักวิชาการที่ผู้ทำสารนิพนธ์ ได้ประมวลจากแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลอื่นๆ เพื่อแสดงว่าหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิค วิธีการประเมิน ที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผล ในทางวิชาการ หลักวิชาการด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมิน ดังกล่าวมี 9 ด้าน ได้แก่

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. แบบคำขออนุมัติทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมิน โครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพชีโมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริม และรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชน

2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.3 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อ กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติตามหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก เป็นบุคคลล้มละลาย คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับ เป็นประธานในกลุ่มที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุน

2. กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน

3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

4. กำหนดแผนงาน และอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน

5. อกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

6. อกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน

7. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

8. อกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจจะมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานได้อีกด้วยก็ได้

10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการ ให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้กรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวดที่ 2. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและอนุกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน

5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

6. จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน

7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน

8. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินงานในส่วนการบริหารกองทุน

10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
ดำเนินการอื่นๆ ใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเฉลิมมงคลมีดังต่อไปนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่าระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

2. ที่ตั้งของกองทุนเลขที่ 63/6 หมู่ 15 ต.คอนเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

รหัสไปรษณีย์ 30140

3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะและเงินรับฝาก
3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
4. เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม
5. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม

5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
2. เงินกู้ยืม
3. ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
4. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
5. เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
6. เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
7. เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติด

พันอื่นใด

6. คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นผู้ที่ทำนาก หรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน
2. เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของ
กองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก ตั้งแต่อายุ
20 ถึง 65 ปี เข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้
5. อดทน เสียสละและเห็นประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
6. มีเงินฝากสัจจะและถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของ
จำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน
7. ประพฤติตนดี ไม่เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
2. ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ
กองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่ม
หรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

3. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็น
สมาชิกโดยชอบธรรม

8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้า
เป็นสมาชิกจะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและเงินฝากสัจจะภายในสามวันนับจาก
วันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

9. สมาชิกขาดพื้นฐานสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ตาย
2. ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วม

ประชุม

5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

6. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
8. มีลักษณะและหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

10. สมาชิกผู้ใดไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน อาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาตให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

11. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิก ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มและหรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ ละ 10 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ 7 และต้องชำระภายในสามวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

12. เงินฝากสังจะ สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากสังจะทุกเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 10 บาท และสูงสุดไม่เกิน 500 บาทต่อเดือน ทุกวันที่ 4 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากสังจะได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

13. เงินรับฝาก สมาชิกสามารถนำเงินมาฝากไว้กับกองทุนได้ในวงเงินสูงสุดไม่เกินรายละ 2,000 บาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวนในหนึ่งเดือน และจะถอนได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อเดือน โดยจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี

14. สมาชิกจะพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย จำนวนสิบห้าคน

15. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ เภรัณยูิก ผู้ตรวจสอบภายในและประชาสัมพันธ์

16. กรรมการกองทุนมีวาระการดำเนินงานคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่กรรมการกองทุนรับตำแหน่งให้กรรมการเลขานุการ เภรฎุญจิก ผู้ตรวจสอบภายในและประชาสัมพันธ์ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวันกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

17. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

18. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. บริหารจัดการกอง ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
2. ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
3. รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

19. ประธานกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. เป็นประธานในการประชุมและบริหารกองทุน
2. เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน
3. แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย
4. ปฏิบัติงานหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

20. ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

21. ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

22. เภรฎุญจิกกองทุนมีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

23. เลขานุการกองทุนมีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมการกองทุนจดและทำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

24. ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

25. ประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

26. กรรมการกองทุน อื่น ๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

27. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็น ประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

28. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งหรือเป็นผู้ชี้ขาด

29. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาอาชีพ
2. การสร้างงาน
2. การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้

30. การอนุมัติเงิน สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

31. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 29(1)(2)(3) และ (4) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเก็บได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

32. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 29 (1)(2)(3) และ (4) ให้แก่สมาชิก รายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าสองหมื่นบาทคณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน 50,000 บาท

33. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินการตามที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

34. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

35. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

1. เงินกู้ตามข้อ 29 (1)(2)(3) และ(4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคนเป็นผู้ค้ำประกัน

36. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

2. เงินกู้ตามข้อ 29 (1)(2)(3)และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินพร้อมดอกเบี้ย ภายในหนึ่งปี

37. อัตราดอกเบี้ย

1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 12 ต่อปี

2. ดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 12 ต่อปี

38. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละศูนย์ห้าต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

39. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น

2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้

3. เป็นเงินตอบแทนและคณะกรรมการกองทุน

4. เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน

5. เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน

6. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก

7. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน

40. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบเดือนละหนึ่งแล้วติดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำดังนี้

1. บัญชีเงินฝากออมทรัพย์

2. รายรับและรายจ่ายของกองทุน

3. สิทธิพลและหนี้สินของกองทุน

41. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีของกองทุนและรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนทุกสามเดือนและทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในบัญชีที่ส่งมาคู่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

42. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยมีวาระการประชุมดังนี้

1. ประธานกล่าวเปิดการประชุม
2. เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
3. รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
4. พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
5. เสร็จบัญชีรายงานฐานะทางการเงิน
6. วาระที่ต้องพิจารณา
7. เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
8. สรุปผลและปิดการประชุม

43. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

44. ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

45. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

46. การแบ่งปันผลกำไรจากการบริหารกองทุน

4. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่างๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวคือ

1. จะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม

2. การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องเป็นไปตามมติประชุม

ข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน

2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุสิบปีบริบูรณ์

3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่คิดการพัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กระอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ(4)

5. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน

2. คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุน

3. ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน

4. ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน

5. การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน

6. การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน

7. การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาให้กู้ยืม ดังนี้

1. สมาชิกทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาทในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือทรัพย์สิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

5. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

6.การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชี หรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

7.ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้ คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิก หรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้อย่างหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรและด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการ อื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

8.ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้ นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวน ได้โดยทันทีให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญาสมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

กรณีกองทุนหมู่บ้านเลิคมงคล มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังนี้

1. พิจารณาการกู้ยืม ได้แก่ การพัฒนาอาชีพ กู้ฉุกเฉิน ลดรายจ่าย
2. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงิน จากคณะกรรมการกองทุนอย่างชัดเจน ครบครันวละ 1 ราย

3.ลักษณะของโครงการจะต้องมีลักษณะ หรือคุณสมบัติ คือเป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

4.วงเงินกู้ให้สมาชิกผู้ได้รายละสองหมื่นบาท หรือไม่เกินห้าหมื่นบาท ในกรณีนี้คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิกทั้งหมดเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งจะต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน และบุคคลค้ำประกัน

5. ผู้ที่จะต้องดำเนินการที่ขอให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

6. การทำสัญญาเงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดและเก็บสัญญาไว้กับคณะกรรมการ 1 ชุด

7. หลักประกันเงินกู้ ผู้ที่จะต้องหาผู้ค้ำประกัน 2 คน หรือมีหลักประกันเงินกู้ เช่น โฉนดที่ดิน หลักทรัพย์

8. การชำระคืนเงินกู้ให้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในกำหนด 1 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท/ปี หรือร้อยละ 1 บาท/เดือน

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล

ในปีค.ศ. 1971 สตีฟเฟิลบิมและคณะได้ได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาเล่มหนึ่งชื่อ "Education Evaluation and decision Making" หนังสือเล่มนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาของไทย เพราะได้ให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและการประเมินผลการศึกษาไว้อย่างน่าสนใจและทันสมัย

การประเมินแบบชีพฟ์โมเดล ของ D.L. Stufflebeam เป็นหลักดังนี้ คือ

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context)

เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการโครงการใดๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยตัวป้อน (Input evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินเพื่อ

3.1 หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้นๆ

3.2 หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนางานต่างๆ

3.3 บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

4. การประเมินผลผลิตหรือผลงาน (Product evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการ กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการการประเมินดังกล่าว

แสดงถึงการประเมินที่พยายามให้ครอบคลุมกระบวนการทำงานในทุกๆ ขั้นตอน ตามแนวคิดที่รู้จักกันดีในนามว่า “CIPP”

(เขาวดี วิบูลย์ศรี ,ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2538 หน้า 35-37)

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เป็น โครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่ง และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้ อีกทั้งบัณฑิตได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงาน ในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมิน โครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ในชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์โครงการนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงภาวะเหตุการณ์ต่างๆทั้งด้านบวกและด้านลบของโครงการ
2. เพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและรับการพัฒนามีประสิทธิภาพ
3. โครงการนี้ผลออกมาช่วยในการพึ่งพาตนเองของชาวบ้าน

จากการศึกษาข้อมูลของเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ หลักวิชาการต่างๆ ข้างต้นซึ่งเป็นการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิควิธีการประเมินที่นำมาใช้ในการประเมินโครงการหมู่บ้านเลิศมงคลมีความถูกต้องในทางวิชาการและหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระตรงประเด็น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

ความนำ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะซึ่งผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ. ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ
2. ตัวชี้วัดแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา
4. ตัวชี้วัดประเมินโครงการ โดยภาพรวมและตัวแปรที่ปรึกษา
5. ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่ และตัวแปรที่ศึกษา
6. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา
7. ตัวชี้วัดอื่นๆ ที่เกิดขึ้น
8. ข้อกำหนดของการทำการสารนิพนธ์ (ถ้ามี)
9. การแจกแจงตัวแปรลักษณะของตัวแปร

9.1 เพื่อทราบว่า การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

9.2 เพื่อทราบว่า มีปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

9.3 เพื่อทราบว่า ได้เกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้หรือไม่จากกระบวนการจัดทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

9.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ

1.1 รูปแบบการประเมิน

1. หลักการพื้นฐานของการประเมินเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง หรือที่เรียกกันว่า "Authentic Evaluation"

2. การตัดสินคุณค่า ความเด่น ความค่อย ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประเมิน แต่อาจทำในเชิงชี้แนะสำหรับตัวบ่งชี้บางตัวเท่านั้น

3. การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค่าของตัวบ่งชี้จะไม่มีกระทำไว้ล่วงหน้า แต่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกคน แล้วจึงค่อยพิจารณาว่าควรกำหนดเกณฑ์ ตัดสินค่าสำหรับตัวบ่งชี้ใดบ้างแล้วจึงต้องพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์นั้น ส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ก็เสนอผลโดยไม่มีการตัดสินค่า แต่เป็นการรายงานผลข้อมูลตามสภาพจริง

4. รูปแบบการประเมินการประเมินเชิงแบบ ซึ่งตรงกับ จีพีพีโมเดล (CIPP Model : Context - Input - Process - Product) แบบจำลองจีพีพีโมเดล ระบุว่า จะประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ (ตรงตามแผนภูมิเชิงระบบที่ได้แสดงไว้ในบทที่ 1 ของสารนิพนธ์นี้)

4.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปชุมชนท้องถิ่น คำว่า “บริบท” หมายถึง สภาพแวดล้อม ซึ่งอยู่รอบ หน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น

4.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งปวงของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

4.3 การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของสองหน่วยระบบ คือ หน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่ แบบรายงานต่างๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีดังนี้

1. แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
2. แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
3. แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคหิตที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
4. แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
5. แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6. แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้รู้จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน
8. แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
9. แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
10. แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายงานกรณี)
12. แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
13. แบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในลักษณะอื่นๆ

1. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ตัวชี้วัด

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบความคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิปป์โมเดล (CIPP Model) ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 1

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 2.1.1 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้รู้ (หน่วยระบบ A) ได้แก่
  1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
  2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
  3. ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
  4. ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indication)
- 2.1.2 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจกรรมของผู้รู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B) ได้แก่
  1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
  2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
  3. ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
  4. ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

2.2 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

แนวทางดำเนินงานด้านข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ไม่ได้เน้นความเคร่งครัดในวิธีวิจัย

ที่จะมุ่งควบคุมการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแต่มุ่งให้ได้เนื้อหาสาระ และข้อหลักวิชารวบรวมได้ ดังนั้น ซึ่งไม่ได้แสดงวิธีการโดยละเอียดในการเก็บข้อมูลแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับแต่ละตัวชี้วัดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของตัวชี้วัดนั้น ทั้งตัวชี้วัดของหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแล และตัวชี้วัดของหน่วยระบบ การดำเนินกิจการของผู้ดูแลราย

วิธีการที่ใช้เก็บข้อมูลและการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ประกอบด้วยหลายวิธีอันได้แก่

1. การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร.ต่างๆ
2. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
3. การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
4. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่า ความล่มสลาย

ของท้องถิ่นชนบท

7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

3.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านเลิศมงคลสภาพมีป่าและ

เทือกเขา มีลำธาร สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้านและตัวบ่งชี้อื่นๆ ในแบบราย บร.1 ตัว

ชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในหมู่บ้านประกอบไปด้วยตัวแปรตาม บร.1

ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน

2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน / ชุมชน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ข้อมูลด้านอื่นๆ

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน

บ้านเลิศจมกคหลุมู่ที่ 15 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาที่มาของชื่อหมู่บ้านเดิมเป็นหมู่บ้านลาดใหญ่ หมู่ที่ 7 และมีประชากรคุ้มเขาฟอด จำนวน 94 ครัวเรือน 379 คน ชาย 180 หญิง 199 คน ขอแยกจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นตั้งชื่อว่าบ้านเลิศจมกค เริ่มจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2542 คนกลุ่มแรกที่มาเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านมี นายแป้น ขอโน้มกลาง มาจากอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา นำครอบครัวมาประกอบอาชีพการเกษตร จำนวน 3 ครอบครัว มาจากบ้านหนองตะไถ้ อ.หนองบุญนาค จ.นครราชสีมา และมาจากบ้านแจ้งค. ถนนโพธิ์ อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา ตามลำดับจึงเรียกว่าคุ้มเขาฟอด

2. สภาพปัจจุบัน

สภาพปัจจุบันของหมู่บ้านมีเทือกเขาป่าหนองแวง - ดงพญาเย็น (เขาฟอด) มีลำธาร มีระบบประปาหมู่บ้านสภาพฝนบางปีก็แห้งแล้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ คือไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด ไร่อ้อย มันเหน็บ และพริก ส่วนอาชีพเสริมคือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงโค การเลี้ยงกระบือ และเลี้ยงสุกร ด้านไม้ผลประกอบอาชีพสวนน้อยหน้าด้านประชากรมีประชากรทั้งหมด 379 คน เป็นชาย 180 คน หญิง 199 คน มีจำนวนครอบครัว 94 ครอบครัว

ในด้านการศึกษาไม่มีโรงเรียนระดับประถมในหมู่บ้าน เด็กต้องเดินทางออกไปเรียนยังโรงเรียนประชาราษฎร์ ในหมู่บ้านลาดใหญ่ ระยะทางห่างจากหมู่บ้านประมาณ 4 กิโลเมตรมีผู้อ่านหนังสือไม่ออก จำนวน 10 คน มีเด็กและเยาวชนที่เรียนหนังสือ รวม 78 คน ระดับประถมศึกษา 40 คน และระดับมัธยมศึกษา 28 คน เรียนการศึกษานอกโรงเรียน 10 คน และสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา 4 คน ปัจจุบันในหมู่บ้านมีร้านค้า 2 ร้าน และร้านค้าชุมชน 1 ร้าน มีสัตว์เลี้ยงประเภทต่างๆ ดังนี้โคจำนวน 78 ตัว กระบือจำนวน 39 ตัว เป็ดจำนวน 50 ตัว ไก่จำนวน 1500 ตัว สุกรจำนวน 35 ตัว มีแหล่งน้ำซึ่งเป็นบ่อน้ำคั้น 10 บ่อ บ่อบาดาล 2 บ่อ สระน้ำ 3 สระ คลองน้ำ 1 แห่ง และฝายกั้น 1 แห่ง

3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

ในด้านเศรษฐกิจของชุมชนมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 1,217 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นไร่มัน ไร่อ้อย ไร่ข้าวโพด สวนน้อยหน่ามีจำนวนครัวเรือน 8 ครัวเรือนพื้นที่ 119 ไร่ได้ผลผลิต 1,144,874 บาท/ปี ผลผลิตด้านอื่นมีการทำไร่มันสำปะหลังจำนวน 12 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 300,000 บาท/ปี ทำไร่อ้อยจำนวน 8 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 200,000 บาท/ปี ทำไร่ข้าวโพดจำนวน 5 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 250,000 บาท/ปี เลี้ยงโคจำนวน 25 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 1,150,500 บาท/ปี เลี้ยงกระบือจำนวน 8 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 500,000 บาท/ปี เลี้ยงสุกรจำนวน 5 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 64,400 บาท/ปี เลี้ยงไก่จำนวน 50 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 60,000 บาท/ปีและใช้บริโภคในครัวเรือน และในหมู่บ้านมีการใช้ปุ๋ยเคมี 1,000 กระสอบ/ปี

4. ด้านวัฒนธรรม

ในหมู่บ้านเลิศมงคล มีสำนักสงฆ์ประจำหมู่บ้านชื่อ สำนักสงฆ์เขาพอดสามัคคี ด้านภาษาที่ใช้คือ ภาษาไทย และภาษาพื้นบ้านคือ ภาษาโคราชและภาษาอีสานในด้านประเพณีต่างๆทำตามประเพณีทั่วไป และวันสำคัญทางศาสนา

5. ข้อมูลด้านอื่นๆ

5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน อาจเกิดจาก ชาวบ้านไม่มีทุนประกอบอาชีพ ชาวบ้านยากจน จึงต้องไปกู้ยืมจากนายทุนที่ต่างๆ เมื่อกู้มาแล้วอาจประสบปัญหาในเรื่องของอาชีพไม่มีเงินไปคืน เพราะผลผลิตไม่ได้ผลหรือ ราคาผลผลิตตกต่ำทำให้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และหนี้สินเก่าเพิ่มมากขึ้นไปอีก

5.2 วัฒนธรรมประเพณีหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่นๆ ของชุมชน กล่าวคือ แบบแผนการดำเนินชีวิตของชาวบ้านเลิศมงคลนั้น เป็นการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันอยู่อย่างครอบครัว มีอะไรก็แบ่งปันกัน

5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพด้านดีในที่นี่ยกตัวอย่างเรื่อง การเสียสละ / ร่วมมือคือ ญาติพี่น้องจะช่วยเหลือกันตลอด เวลาว่างงานบุญก็จะช่วยทำอาหารเตรียมงาน หรือในการปลูกป่าชุมชนบริเวณเทือกเขาของหมู่บ้าน

5.4 ลักษณะบางประการที่สะท้อนถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน มีจำนวนเล็กน้อย เช่น เรื่องการร่วมกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้านให้เป็นองค์กรเดียวกันเพื่อการบริหารองค์กรและความเข้มแข็งขององค์กร

5.5 ด้านองค์กรชุมชน เช่น ร้านค้าชุมชน ศูนย์สาธิตการตลาด กลุ่มออมทรัพย์ องค์กรด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กลุ่มทอเสื่อ กลุ่มตีมีด ตีชวาน เครื่องมือที่ทำจากเหล็ก กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนอื่นๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ ดิน และอื่นๆ

5.5.1 ชื่อกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ ให้เงินกู้สมาชิก ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ประธานกลุ่มชื่อนายสมพงษ์ ขอเหนี่ยวกลาง จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 72 คนปัจจุบัน 119 คนเดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 2,500 บาทปัจจุบันกลุ่มมีทุน 62,000 บาท

5.5.2 ชื่อกลุ่มกองทุนหมุนเวียน กิจกรรมหลักของกลุ่มคือให้ทุนผู้มีโครงการเกษตร ตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2543 ประธานกลุ่มชื่อ นายคนอง ราศีสฤณี จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 119 คน ปัจจุบัน 119 คนเดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง - บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน 130,000 บาท

5.5.3 ชื่อชื่อชื่อกลุ่มกลุ่มแปรรูปอาหาร กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ แปรรูปอาหาร จากวัตถุดิบ (มันเหน็บ) ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ประธานกลุ่มชื่อนางเดือน ราศีสฤณี จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 15 คนปัจจุบัน 36 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 30,000 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน 35,000 บาท

4. ตัวชี้วัดประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้ดูแลราย ดังนั้น ในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A นี้ก็คือตัวชี้วัดที่กล่าวมาแล้ว ในตอนที่ 3

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2.2 เงิน 1 ล้านบาท

2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน

2.4 เงินที่ผู้ชำระคืน

2.5 ผู้สมัครขอกู้

3. ตัวชี้วัดประกอบการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

3.1 การคัดเลือกผู้กู้

ในด้านเศรษฐกิจของชุมชนมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 1,217 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นไร่มัน ไร่อ้อย ไร่ข้าวโพด สวนน้อยหน่ามีจำนวนครัวเรือน 8 ครัวเรือนพื้นที่ 119 ไร่ได้ผลผลิต 1,144,874 บาท/ปี ผลผลิตด้านอื่นมีการทำไร่มันสำปะหลังจำนวน 12 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 300,000 บาท/ปี ทำไร่อ้อยจำนวน 8 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 200,000 บาท/ปี ทำไร่ข้าวโพดจำนวน 5 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 250,000 บาท/ปี เลี้ยงโคจำนวน 25 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 1,150,500 บาท/ปี เลี้ยงกระบือจำนวน 8 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 500,000 บาท/ปี เลี้ยงสุกรจำนวน 5 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 64,400 บาท/ปี เลี้ยงไก่จำนวน 50 ครอบครัวยังได้ผลผลิตทั้งหมด 60,000 บาท/ปีและใช้บริโภคในครัวเรือน และในหมู่บ้านมีการใช้ปุ๋ยเคมี 1,000 กระสอบ/ปี

4. ด้านวัฒนธรรม

ในหมู่บ้านเลิศมงคล มีสำนักสงฆ์ประจำหมู่บ้านชื่อ สำนักสงฆ์เขาฟอดสามัคคี ด้านภาษาที่ใช้คือ ภาษาไทย และภาษาพื้นบ้านคือ ภาษาโคราชและภาษาอีสานในด้านประเพณีต่างๆจะทำตามประเพณีทั่วไป และวันสำคัญทางศาสนา

5. ข้อมูลด้านอื่นๆ

5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน อาจเกิดจาก ชาวบ้านไม่มีทุนประกอบอาชีพ ชาวบ้านยากจน จึงต้องไปกู้ยืมจากนายทุนที่ต่างๆ เมื่อกู้มาแล้วอาจประสบปัญหาในเรื่องของอาชีพไม่มีเงินไปคืน เพราะผลผลิตไม่ได้ผลหรือ ราคาผลผลิตตกต่ำทำให้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และหนี้สินเก่าเพิ่มมากขึ้นไปอีก

5.2 วัฒนธรรมประเพณีหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่นๆ ของชุมชน กล่าวคือ แบบแผนการดำเนินชีวิตของชาวบ้านเลิศมงคลนั้น เป็นการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันอยู่อย่างครอบครัว มีอะไรก็แบ่งปันกัน

5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพด้านดีในทีนี้ยกตัวอย่างเรื่อง การเสียดสละ / ร่วมมือ คือ ญาติพี่น้องจะช่วยเหลือกันตลอด เวลาว่างงานบุญก็จะช่วยทำอาหารเตรียมงาน หรือในการปลูกป่าชุมชนบริเวณเทือกเขาของหมู่บ้าน

5.4 ลักษณะบางประการที่สื่อแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน มีจำนวนเล็กน้อย เช่น เรื่องการร่วมกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้านให้เป็นองค์กรเดียวกันเพื่อการบริหารองค์กรและความเข้มแข็งขององค์กร

5.5 ด้านองค์กรชุมชน เช่น ร้านค้าชุมชน ศูนย์สาธิตการตลาด กลุ่มออมทรัพย์ องค์กรด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กลุ่มทอเสื่อ กลุ่มตีมีด ตีขวาน เครื่องมือที่ทำจากเหล็ก กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนอื่น ๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ ดิน และอื่น ๆ

5.5.1 ชื่อกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ ให้เงินกู้สมาชิก
ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ประธานกลุ่มชื่อนายสมพงษ์ ขอเหนี่ยวกลาง จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 72
คนปัจจุบัน 119 คนเดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 2,500 บาทปัจจุบันกลุ่มมีทุน 62,000 บาท

5.5.2 ชื่อกลุ่มกองทุนหมุนเวียน กิจกรรมหลักของกลุ่มคือให้ทุนผู้มีโครงการเกษตร
ตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2543 ประธานกลุ่มชื่อ นายคนอง รากสีภูมิ จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 119 คน
ปัจจุบัน 119 คนเดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง - บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน 130,000 บาท

5.5.3 ชื่อชื่อชื่อกลุ่มกลุ่มแปรรูปอาหาร กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ แปรรูปอาหาร
จากวัตถุดิบ (มันเหน็บ) ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ประธานกลุ่มชื่อนางเดือน รากสีภูมิ จำนวน
สมาชิกเริ่มก่อตั้ง 15 คนปัจจุบัน 36 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 30,000 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน
35,000 บาท

4. ตัวชี้วัดประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไป
ด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้

2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้ดูแลราย ดังนั้น ในการกำหนดตัว
ชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่
กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ ประกอบ
ไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A นี้ก็คือ
ตัวชี้วัดที่กล่าวมาแล้ว ในตอนที่ 3

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2.2 เงิน 1 ล้านบาท

2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน

2.4 เงินที่ผู้ชำระคืน

2.5 ผู้สมัครขอ

3. ตัวชี้วัดประกอบการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

3.1 การคัดเลือกผู้

3.2 การแนะวิธีทำธุรกิจ

3.3 การรับชำระหนี้

3.4 การรับประกัน

3.5 การชื้อจัดหาตลาด

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระดับ A แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร

4.1.1 จำนวนผู้กู้

4.1.2 ยอดเงินให้กู้

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

4.2.1 จำนวนผู้ที่กู้ได้

4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน

4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้

4.2.4 การกิจการใหม่ๆ ขึ้นในท้องถิ่น

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

4.3.1 กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง

4.3.2 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้

4.3.3 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด

4.3.4 ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้ดูแลราย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัววัดบริบทชนิดเดียวกัน ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A

1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัววัดบริบทชนิดเดียวกัน ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว

1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ

1.3.3 หนี้สินธนาคารของผู้กู้

1.3.4 หนี้สินนอกนระบบของผู้กู้

1.3.5 อาชีพหลักของผู้กู้

1.3.6 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

2.1 เงินที่กู้มาได้

2.2 เงินทุนตนเอง

2.3 สถานที่และวัตถุดิบ

2.4 เทคนิควิธีทำงาน

2.5 กำลังทำงาน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

3.1 การทำกิจการถูกวิธี

3.2 การขาดตลาดที่ดี

3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี

3.4 การทำบัญชี

3.5 การวิเคราะห์ประเมิน

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยรวม (Immediate Result) ได้แก่

4.1.1 รายได้เป็นเงิน

4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

4.2.1 ผู้กู้ได้ขายกิจการ

4.2.2 ผู้กู้ได้ทำกิจการด้านเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ศึกษา

กันกว่าด้วยตนเอง

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่

4.3.1 ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง

4.3.2 ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจกรรมของตนเองอย่างยั่งยืน

4.3.3 การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมิน โครงการ โดยการรวมของหน่วยระบบ A และ หน่วยระบบ B นั้นมีความเชื่อมโยงต่อกันเช่นปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัวต้องพึ่งผลผลิต

ของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงินผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นเงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ต้องประเมินทั้งหน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประกันความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากระบบ B กล่าวคือถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้ประสบความสำเร็จเงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

5. ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่และตัวแปรที่ศึกษา

การทดลองวิธีการใหม่ หมายถึงการนำวิธีปฏิบัติงาน (Process) แบบใหม่ๆ ไปใช้กับระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้และระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละรายดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่ในหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

5.1.1 การทำบัญชีแบบใหม่

5.1.2 การหาตลาดใหม่ให้กับธุรกิจ

5.1.3 การเชื่อมโยงตลาดระหว่างหมู่บ้าน

5.2 ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่ในหน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

5.2.1 การจัดทำแปลงหญ้า

5.2.2 การจัดการสุขภาพปาล์มน้ำมัน

5.2.3 การป้องกันโรคระบาด

5.2.4 วิธีการจัดหาตลาดที่ดี

6. ตัวชี้วัดการประเมินผลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดการประเมินผลเทคนิควิธีการดำเนินงาน หมายถึงการจัดกลุ่มผู้กู้ที่ทำการเดียวกันให้เกิดกระบวนการทำงานที่ดีในแนวคิดเชิงระบบ พิจารณาได้จากตัวแปรดังนี้

1. การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ

1.1 การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ คือ โคพันธุ์ดี

2. การมีกระบวนการที่ดี

2.1 การมีกระบวนการที่ดีคือ การจัดการ การดูแลรักษา การรักษาสุขภาพและ
การจำหน่าย

3. การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะศึกษาจากกลุ่มอาชีพ
การเลี้ยงโค – กระบือ ซึ่งมีจำนวนผู้กู้ 46 ราย

3.1 การได้ผลผลิตในด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะคือ ด้านการเจริญเติบโต
ด้านน้ำหนัก การเพิ่มจำนวนโค

7. ตัวชี้วัดอื่นๆ ที่เกิดขึ้น

1. ตัวแปร คือ ภูมิอากาศ
2. ตัวแปร คือ โรคและการสุขภาพ
3. ตัวแปร คือ ราคาผลผลิต
4. ตัวแปร คือ อาหาร

8. ข้อจำกัดของการทำสารนิพนธ์

ไม่มี

9. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าตัวแปร

9.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

1.1 การเกิดกองทุน

ตัวแปร

1. การมีกองทุนหมู่บ้าน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- ในหมู่บ้านมีกองทุนอยู่แล้ว 3 กองทุน
ได้แก่ 1. กองทุนหมุนเวียน

2. กลุ่มออมทรัพย์

3. กลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

2. มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน
ซึ่งได้ศึกษาเอกสารต่างๆ ที่ได้รับมา

มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้

ความรู้เช่น บัณฑิตกองทุน เกษตร

ตำบล เจ้าหน้าที่อบต. ครู – อาจารย์

โรงเรียน ประชากรราษฎรสามัคคี

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (ปตท.)

3.ทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน

- มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุน

4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน

ซึ่งคู่ได้จากการจัดประชาคมซึ่งชาวบ้านให้ความสนใจและร่วมมือมาก

- มีการพัฒนาอาชีพ

- มีการสร้างคน เช่น ทำให้เกิดอาชีพเสริมขึ้นมา
- มีการสร้างรายได้
- มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน คือ เมื่อมีรายได้ซึ่งเกิดดอกเบี้ยในแต่ละปีทางคณะกรรมการนำมาจัดสรรให้สมาชิก

5. แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน

- มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน คือ ชาวบ้านในหมู่บ้าน กำนัน

- มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านมีสมาชิกจำนวน 63 ราย

- มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- มีความสามัคคีของชุมชน, มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
- มีการช่วยเหลือคนชรา

6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุน

- มีจำนวนสมาชิก 63 คน

- มียอดคงเหลือของกองทุน 1 ล้านบาท จำนวน 9,000 บาท ดอกเบี้ย

1,822.83 บาท รวมสุทธิ 10,822.83 บาท

- มียอดสั่งจะฝากรวมสุทธิ 10,684.1 บาท

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. คณะกรรมการบริหารกองทุน

- คณะกรรมการกองทุน

- มีจำนวน 15 คน
  - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ คือ จัดประชาคม โดยมีการลงคะแนนเลือกกรรมการโดยการยกมือให้คะแนน
2. ระเบียบกองบริหารกองทุน
- มีระเบียบการบริหารกองทุน ซึ่งสมาชิกได้ร่วมสร้างระเบียบข้อบังคับร่วมกับคณะกรรมการ
  - มีการการร่วมกันสร้างระเบียบ
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร
- มีการประชุมของคณะกรรมการ
  - มีการรับสมัครสมาชิก
  - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน
  - มีระเบียบการกู้และขอทุน
  - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย
  - จำนวนผู้กู้ที่ได้รับพิจารณา 56 ราย
4. การตัดสินเงินกู้
5. มีการจัดสรรผลประโยชน์
- มีการนำดอกเบี้ย มาจัดสรร ดังนี้
- แบ่งให้กองทุนเมื่อสมทบกองทุน	20%
- แบ่งให้กับสมาชิกกองทุน	20%
- แบ่งปันผลให้กับสมาชิก	20%
- แบ่งให้คณะกรรมการดำเนินงาน	10%
- แบ่งให้สาธารณประโยชน์หมู่บ้าน	10%
- แบ่งให้วัฒนธรรม – การศึกษา	10%
- แบ่งให้สิ่งแวดล้อม	5%
- แบ่งให้ในการจัดการบริหาร	5%

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร

1. มีความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- ส่วนใหญ่ก็นำมาปฏิบัติตาม

- มีจำนวน 15 คน
  - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ คือ จัดประชาคม โดยมี การลงคะแนนเลือกกรรมการ โดยการยกมือให้คะแนน
2. ระเบียบกองบริหารกองทุน
- มีระเบียบการบริหารกองทุน ซึ่งสมาชิก ได้ร่วมสร้างระเบียบข้อบังคับร่วมกับ คณะกรรมการ
  - มีการการร่วมกันสร้างระเบียบ
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร
- มีการประชุมของคณะกรรมการ
  - มีการรับสมัครสมาชิก
  - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน
4. การตัดสินเงินกู้
- มีระเบียบการกู้และขอทุน
  - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย
  - จำนวนผู้กู้ที่ได้รับพิจารณา 56 ราย
5. มีการจัดสรรผลประโยชน์
- มีการนำดอกเบี้ย มาจัดสรร ดังนี้
- แบ่งให้กองทุนเมื่อสมทบกองทุน 20%
  - แบ่งให้กับสมาชิกกองทุน 20%
  - แบ่งปันผลให้กับสมาชิก 20%
  - แบ่งให้คณะกรรมการดำเนินงาน 10%
  - แบ่งให้สาธารณประโยชน์หมู่บ้าน 10%
  - แบ่งให้วัฒนธรรม – การศึกษา 10%
  - แบ่งให้สิ่งแวดล้อม 5%
  - แบ่งให้ในการจัดการบริหาร 5%

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร

1. มีความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- ส่วนใหญ่ก็นำมาปฏิบัติตาม

3. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง	- ส่วนใหญ่มีความเข้าใจ
4. มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง	- มีการปฏิบัติตามในเรื่องของการพึ่งตนเอง
5. มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีการปรับใช้เทคโนโลยีให้เข้ากับการเกษตร
6. มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีการนำภูมิปัญญาของชาวบ้านจัดทำปุ๋ยชีวภาพ

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจของสังคม

หมายเหตุ ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมในที่นี้ หมายถึงรวมถึงศักยภาพและแนวโน้มที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อหรือเป็นทาสทางเศรษฐกิจและสังคมแก่นายทุนหรือผู้ปองร้ายหรือภัยจากธรรมชาติที่อาจจะมีในอนาคต

ตัวแปร

- 1.การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันประกันของ
กองทุน โคลรวม

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน มิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืมคือ ทางหมู่บ้านทางคณะกรรมการได้ชี้แนะกับทางสมาชิกว่ากองทุน 1 ล้านบาทนี้สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของทุกคนมีสิทธิได้กู้ยืมเงินทุกคน
- มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเองถ้าผู้กู้ไม่ชำระจะต้องจัดการกันเองคณะกรรมการมีระเบียบข้อบังคับที่จะจัดการกับผู้กู้ที่ไม่ชำระเงินคืน
- สมาชิกเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้องคือ สมาชิกที่กู้ต้องนำไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้ออกได้

2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้แต่ละคน - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดการดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่กู้ หนีจากแหล่งที่

คอกเบี้ยแพง เนื่องจากทางหมู่บ้านมีการจัดองค์กรขึ้นมาแล้วถึง 3 กลุ่ม ซึ่งไม่มีความจำเป็นที่สมาชิกในหมู่บ้านจะออกไป กู้เงินจากแหล่งอื่นที่มีอัตราดอกเบี้ย ที่แพง

- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี
- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงการบริโภคเองและมีตลาดที่แน่นอน คือ ผู้ที่ได้กู้เงินไปนำไปดำเนินการประกอบอาชีพให้ความชำนาญอยู่แล้วและมีตลาดที่จำหน่ายแน่นอน

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. ลักษณะเดิมของบริบทมีมากน้อยเพียงใด

- สภาพของป่า คือ ในสมัยก่อนป่ามีความอุดมสมบูรณ์มีสัตว์น้อยใหญ่อาศัย อยู่มาก แต่ในปัจจุบัน สภาพเหลือน้อย

- สภาพของดิน คือ ดินมีลักษณะดินทรายสามารถปลูกพืชไร่ได้ดี ทำให้

ชาวบ้านทำการเกษตรได้ผลผลิตดี

- สภาพของหนองน้ำ มีเป็นลำห้วยขนาดใหญ่หล่อเลี้ยงชีวิตชาวบ้าน

มีความอุดมสมบูรณ์ มีปลามากมาย

- จำนวนประชากร ในปัจจุบัน ประชากรในหมู่บ้านมี จำนวน 379 คน (สำรวจเดือน ธันวาคม 2544)
- อาชีพครั้งแรกของประชากร คือ เฒ่าถ่าน, ปลุกละหุ่ง,หาของป่า
- ถนน ในอดีตเป็นถนนทางดิน ในปี พ.ศ. 2527 ถนนลูกรังเริ่มเข้ามาในหมู่บ้าน ปัจจุบันถนนลูกรัง
- ไฟฟ้า ในอดีตทั้งหมู่บ้านยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ส่วนใหญ่จะใช้น้ำมันก๊าด, ไฟฟ้าเข้ามาหมู่บ้าน พ.ศ 2538 ในปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้กันทุกครัวเรือน
- ประปา ในปัจจุบันในหมู่บ้านใช้ประปาหมู่บ้านกันทุกครัวเรือน

2. การดำเนินงานที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่างๆ

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

2.1 ทุนด้านการเงิน

- จำนวนเงินทุนในหมู่บ้าน มีทั้งหมด

- จำนวนกลุ่มต่างๆ และจำนวนเงิน ในหมู่บ้านมีกลุ่มทั้งหมด 3 กลุ่ม รวมจำนวนเงินทั้งหมด 248,506.95 บาท (สำรวจข้อมูล เดือนสิงหาคม 2545)

2.2 ทุนด้านทรัพย์สินทางกายภาพ

- จำนวนและลักษณะประชากร
จำนวนประชากรทั้งหมด 379 คน
แบ่งเป็น หญิง 180 คน ชาย 199 คน
- การประกอบอาชีพ อาชีพส่วนใหญ่ของชาวบ้าน ทำเกษตรกรรม ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ ปลูกมันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย การเลี้ยงโค-กระบือ การเลี้ยงสุกร และสวนน้อยหน้า

3 ทุนทางวัฒนธรรมประเพณี

- สิทธิถือครองที่ดิน ส่วนใหญ่เป็นพื้นเป็นเอกสารสิทธิ ที่สปก4-01
- ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปรับการสงเคราะห์จากรัฐ จำนวน 10 คน
- มีวัดในหมู่บ้าน
- การใช้ภาษาพื้นบ้าน ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาพื้นบ้าน คือ ภาษาอีสานและภาษาโคราช
- ประเพณีในหมู่บ้าน มีงานสงกรานต์, งานทำบุญหมู่บ้าน, วันเข้าพรรษา
- วันออกพรรษา

ทุนทางปัญญา

- ในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียน มีประชากรวัยกำลังเรียน 78 คนระดับประถมศึกษา 40 คน ระดับมัธยมศึกษา 28 คน ศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน 10 คน สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา 4 คน
- จำนวนภูมิปัญญาชาวบ้าน มีจำนวน 7 คน ในด้านเกษตรกรรม 3 คน ด้านปรัชญา ศาสนา

ประเพณี 1 คน ด้านองค์กรชุมชนมี 3 คน

3 . มีความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมของผู้กู้

3.1 การเกษตร

- สมาชิกที่ได้กู้เงินเพื่อการเกษตร แบ่งได้ดังนี้คือเพื่อปลูกพืชคือ ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 6 คน เป็นเงิน 77,000 บาท เพื่อเลี้ยงสัตว์ คือ เลี้ยงโค - กระบือ สุกร จำนวน 46 ราย เป็นเงิน 914,000 บาท

3.2 ค้าขาย

- ไม่มีสมาชิกที่กู้เงินไปค้าขาย

9.2 เพื่อทราบว่ามีการมีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของดังกล่าว

2.1 ปัจจัยด้านที่ส่งผลดีในการดำเนินการ ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน - ในการจัดตั้งกองทุนนั้น มีผู้ร่วมจัดตั้งหลายฝ่ายตั้งแต่กำนัน, สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย(ปศท.) อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประชาราชราษฎร์สามัคคี เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่อบต. พัฒนาการสมาชิกในหมู่บ้านเข้าร่วมการจัดเวทีประชาคม
2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้านมี3 กองทุน
- จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านมีจำนวน 270,013.19 บาท (สิงหาคม 2545)
3. มีกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน - ปี 2542 มีจำนวนทั้งหมด 3 องค์กร คือ
  1. กลุ่มออมทรัพย์ตั้งขึ้น พ.ศ. 2542
  2. กลุ่มกองทุนหมุนเวียน พ.ศ.2543

3. กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
พ.ศ.2542

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุนไม่สามารถระบุจำนวนได้ เพราะไม่มีข้อมูล
2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจเงินกู้ ไม่สามารถระบุจำนวนได้ เพราะไม่มีข้อมูล
3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน	- ในขณะนี้ยังไม่ครบกำหนดการชำระคืนเงินกู้ซึ่งไม่สามารถระบุได้

9.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้หรือไม่จากขบวนการจัดทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. เครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน	- ในหมู่บ้านได้ทำการสำรวจแล้วปรากฏว่ายังไม่มีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพเดียวกัน
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน	- ยังไม่มีการจัดตั้งขึ้นมา
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับกับองค์กรภายในชุมชน	- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (ปตท.)

9.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

9.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีคิดเป็นเปอร์เซ็นต์	100 %
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	100%
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	100%
4. สมาชิกในชุมชนมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	75
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	100%
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	66%

7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน	22%
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	100%
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา	100%
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	50 %
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	100%
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชน ได้โดยแผนงานที่คิด โดยในชุมชน	100%

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ความนำ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติประกอบด้วยกรรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎีซีพีพีโมเดล (CIPP Model) ซึ่งเป็นรายงานตอนที่ 1-4 และการรายงานตามวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ แต่ละประการทั้ง 4 ประการซึ่งมี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ตอนที่ 4 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตอนที่ 5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ ดังนี้

5.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ

เพียงใด

5.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุน หรือขัดขวาง

การบรรลุเป้าหมายของกองทุน

5.3 เพื่อทราบว่า ได้เกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำสาร

นิพนธ์ครั้งนี้

5.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

โดยจะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) เป็นสำคัญสำหรับตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่ผู้ประเมินไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า ดี เลว ก็จะนำเสนอข้อมูลสภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่สมควรตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจนควบคู่ไปกับการเสนอข้อมูล และเสนอผลการตัดสินคุณค่า

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

- เกิดจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ
- ขาดแหล่งเงินทุนในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ
- ระดับการศึกษาของคนในประเทศต่ำ
- การล้มละลายของเกษตรกรรายย่อย
- เกิดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1. จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนา SME ในส่วนภูมิภาคโดยมีการศึกษาเพื่อป้องกันกลุ่มประเภทธุรกิจที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

2. เสริมสร้างและเชื่อมโยงหน่วยงานรัฐและสถาบันภาคเอกชนเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยบริการธุรกิจและเผยแพร่ข้อมูลในระดับท้องถิ่นเป็นการให้บริการแบบ (one-stop service)

3. พัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการค้าและการลงทุนของ (SME) ใน ส่วนภูมิภาค

4. ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ SME เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากระบบ E-commerce EDI และ Internet สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดสร้างศูนย์แสดงสินค้ากระจายสินค้าของ SME อำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงธุรกิจขนาดเล็กในชนบทกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ กระจายงบประมาณลงสู่ชนบทโดยผ่านทางโครงการกองทุนหมู่บ้าน ธนาคารประชาชน และโดยการอื่นๆ เพื่อให้ชาวชนบท ได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ประเทศไทยสั่งซื้อสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ประเภทสินค้าอุตสาหกรรมหนัก (เทคโนโลยีขั้นสูง) ซึ่งมีราคาแพงมากเพื่อนำมาทำหน้าที่ผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม การประกอบชิ้นส่วนที่ใช้แรงงานเป็นหลักและจัดว่าเป็นสินค้าส่งออกของไทยซึ่งมีมูลค่าซึ่งมีมูลค่าไม่สูงนักก่อให้เกิดปัญหาการขาดดุลการค้าการขาดเงินออมภายในประเทศและการมีหนี้สินกับต่างประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อยๆขณะนี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

- ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและมลภาวะเป็นพิษ

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

- ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
- คนว่างงานเพิ่มขึ้น

1.1.6 บรรยากำศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท หรือความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท

เกิดการอพยพแรงงานจากชนบทสู่ชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหาสังคมด้านต่างๆ ตามมาเช่น ยาเสพติด อาชญากรรม สภาพครอบครัวเกิดการแตกแยกสังคมเกิดความอ่อนแอเพราะ การอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือการหนีสังคมชนบทเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

ค่านิยมด้านวัตถุสังคมไทยกลายเป็นสังคมบริโภคนิยมมีการรับวัฒนธรรมทางตะวันตกมากเกินไป

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

บ้านเลิศจมจล หมู่ที่ 15 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่มาของ ชื่อ หมู่บ้าน เดิมเป็นหมู่บ้านลาดใหญ่ หมู่ที่ 7 และมีประชากรคุ้มเขาฟอด จำนวน 94 ครัวเรือน 379 คน ชาย 180 คนหญิง 199 คนและขอแยกจัดตั้งหมู่บ้านขึ้น ตั้งชื่อว่าบ้านเลิศจมจล เริ่มจัดตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2542 คนกลุ่มแรกที่มาเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านมี นายเป็น ขอ โนน้มกลาง มาจาก อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา นำเครือญาติมาประกอบอาชีพการเกษตรจำนวน 3 ครอบครัว มาจาก บ้านหนองตะไก่อ.หนองบุญนาค จ.นครราชสีมา และมาจาก บ้านแฉ่ง ต.ถนนโพธิ์ อ.โนนไทย จ. นครราชสีมา ตามลำดับจึงเรียกว่าคุ้ม เขาฟอด

1.2.1 สภาพปัจจุบัน

จากสภาพปัจจุบันแตกต่างจากในอดีต เพราะในปัจจุบันมีการคมนาคมที่สะดวก โดยมีการนำเอา เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้มากขึ้น มีการขยายโอกาสทางการศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และมีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้นในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น และภาครัฐยังให้การสนับสนุนในด้านสาธารณูปโภค ต่างๆ มีความเป็นอยู่ที่ดีมีองค์กรต่างๆสนับสนุนเป็นต้นว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, กลุ่มออมทรัพย์, สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (ปคท.)

1.2.2 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรรายได้จึงขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตและภาวะตลาดผลผลิตทางการเกษตรและภาวะทางเศรษฐกิจ

1.2.3 ด้านวัฒนธรรม

ยังมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมแบบเดิมเช่น การเคารพผู้ใหญ่ งานประเพณี ที่มีการอนุรักษ์ การเข้าวัดทำบุญตักบาตร ช่วงเทศกาล และในวันพระ

1.2.4 ข้อมูลด้านอื่นๆ

1. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพหลักคือทำเกษตร ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป

2. วัฒนธรรมและประเพณีที่เด่น ๆ

ประเพณีสงกรานต์ พิธีรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ การถวายเทียนจำนำพรรษาในวันเข้าพรรษา ตักบาตรเทโวในวันออกพรรษา ประเพณีลอยกระทง และการทำบุญตักบาตรในวันพระทั่วๆ ไป

3. ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดี

ชาวบ้านมีความสามัคคีกันมากขึ้น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมกันแก้ปัญหา กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่เป็นผลดีต่อกลุ่ม

4. ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ พืชผลทางการเกษตรจำหน่ายได้ในราคาต่ำกว่าต้นทุนการผลิต ไม่มีการประกันราคาผลผลิตที่แน่นอน คนในหมู่บ้านยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านเลิศจมจล มีจำนวนประชากร 379 คน เพศหญิง 199 คน เพศชาย 180 คน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	180	47.49
- หญิง	199	52.50
2. อายุ		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	15	3.95
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	8	2.11
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	45	11.87
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	20	5.27
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	30	7.91
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	211	55.67
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	25	6.59
60 ปี 1 วันขึ้นไป	25	6.59

1.2 แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

จุดเด่น มีน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค – บริโภค และใช้สำหรับทำการเกษตร

จุดด้อย ในฤดูแล้งแหล่งน้ำต้นทุนไม่พอเพียงสำหรับอุปโภค – บริโภค ประกอบ

กับไม่มีภาชนะในการกักเก็บน้ำ เพื่อใช้ในการเพราะปลูก

ตารางที่ 2 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	10	/	-
บ่อน้ำบาดาล	2	/	-
สระน้ำ	3	/	-
คลอง	1	-	/
ห้วย	1	-	/
หนอง	-	-	-
บึง	-	-	-
แม่น้ำ	-	-	-
ฝายกั้นน้ำ	1	-	/
เขื่อนกั้นน้ำ	-	-	-

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1.นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า กว่า 70% ของจำนวนประชาชนในหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกองทุนหมู่บ้าน

2. เงินหนึ่งล้านบาทใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านให้ชาวบ้าน
ทั่วไปประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความจำเป็น
เร่งด่วนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้มาโดยวิธี ที่ชาวบ้านเลือกกันเองในหมู่บ้าน
จำนวน 15 คน เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 2 ปี

4. อื่นๆ ที่เป็นปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

4.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

4.2 เงินหนึ่งล้านบาทที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินกองทุนหมู่บ้าน

4.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้มาจากการคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้าน

4.4 เงินที่ผู้ชำระคืนตามระยะเวลาที่กำหนด

4.5 ผู้สมัครขอกู้ต้องเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนพบว่า

จุดเด่น ต้องเป็นสมาชิกอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

จุดด้อย ขาดความรู้ในการทำบัญชี

2. กระบวนการทำบัญชีของกองทุน

จุดเด่น ง่ายต่อการตรวจสอบ

จุดด้อย ขาดความรู้ในการทำบัญชี

3. อื่น ๆ เกี่ยวกับกระบวนการของหน่วยระบบ A

1. คัดเลือกผู้กู้ คือการคัดเลือกจากสมาชิก

2. แนะนำวิธีการทำธุรกิจ ได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานราชการ

3. การรับชำระหนี้ ชำระตามกำหนดเวลา

4. การทำบัญชี บัญชีรายรับ – รายจ่าย ของกองทุนหมู่บ้าน

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ผลโดยตรง พบว่า จำนวนผู้กู้มีจำนวนมาก

จุดเด่น ดอกเบี้ยต่ำ

จุดด้อย เงินไม่พอให้กู้

2. ผลกระทบโดยตรง พบว่า จำนวนทุนสะสมของกองทุน

จุดเด่น เป็นการส่งเสริมเงินออม

จุดด้อย เงินสะสมมีจำนวนน้อย

3. ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพ และความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินการของผู้ดูแลราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่าประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของผู้ดูแลเลี้ยงสัตว์

จุดเด่น มีความชำนาญในเลี้ยงสัตว์ การดูแลรักษา การจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้นและลดต้นทุนการผลิต

จุดด้อย เกิดภัยแล้งทางธรรมชาติทำให้แปลงหญ้าในการเลี้ยงสัตว์มีจำกัด

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่าจำนวนเงินที่ได้จากกองทุน

จุดเด่น มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ

จุดด้อย เงินกู้ที่ได้ไม่เพียงพอในการลงทุน

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้ดูแลราย

จุดเด่น ผู้ดูแลมีการจัดการด้านโรคและการสุขาภิบาลโค - กระบือ

จุดด้อย เกษตรกรไม่สามารถควบคุมกลไกทางการตลาดได้

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ผลโดยตรง จุดเด่น การเลี้ยงโคได้น้ำหนักดี, การเพิ่มจำนวนโคเร็วขึ้น

2. ผลกระทบโดยตรง แปลงหญ้าในการเลี้ยงโคไม่เพียงพอเนื่องจากฝนทิ้ง

ช่วงนานหญ้าไม่พอ

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้ดูแล

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้ดูแลเลี้ยงสัตว์ สรุปได้ดังนี้

อาชีพเลี้ยงสัตว์ปัจจัยการนำเข้าที่ดีได้แก่

1. โคพันธุ์ดี
2. แปลงหญ้า
3. เงินทุน
4. โรงเรือน

5 ยาปฏิชีวนะ

6 วัคซีนป้องกันโรคระบาด

กระบวนการการจัดการที่ดีได้แก่

1. การจัดการด้านอาหารสัตว์
2. การทำวัคซีนป้องกันโรคระบาด
3. การป้องกันโรคพยาธิ
4. การให้ยาปฏิชีวนะ

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่

1. น้ำหนักโคเพิ่มขึ้น,ขนาดโค
2. โคเพิ่มจำนวน
3. โคมีน้ำหนักรดี

4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลที่เกิดขึ้นจากการการเลี้ยง โค พบว่า

1. เป็นอาชีพหลัก
2. สร้างรายได้ให้กับครอบครัว
3. ลดการอพยพย้ายถิ่นไปขายแรงงาน
4. สร้างความสามัคคีในกลุ่มผู้เลี้ยง โคและสมาชิกในหมู่บ้าน

5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ

5.1.1. การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนและมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น

5.1.2 ระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล จัดโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจนมีการ

ตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนมีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างเป็นระบบและถูกต้อง

5.1.3 การเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคลเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอแต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมด ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

5.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้าน เลื่อมงคล มีการ

รวมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ เช่น เลี้ยงสัตว์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้ปลูกป่าและมีแนวโน้มใน

การจัดตั้ง สหกรณ์ในชุมชนได้ ส่งเสริมให้ชาวบ้านหันมาใช้สินค้าที่ผลิตได้เองในหมู่บ้าน เช่น

หนึ่ง

ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

5.1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง คนในชุมชนของกองทุนหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

5.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

1. ประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความล้มเหลวมาก่อนจึงได้อาศัยเป็นบทเรียนที่ให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

2. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน มีเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุน

5.2.2 ปัจจัยด้านลบ พบดังนี้

1. คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนเพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เต็มโคได้ในระยะเวลาอันสั้น

2. จำนวนผู้กู้บางรายไม่พอใจในการอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการ

3. คณะกรรมการอนุมัติเงินกู้มีผู้กู้ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ขอกู้

5.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า มีหน่วยงานองค์กรต่างๆ เช่น พัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ธนาคารออมสิน พัฒนาการ เกษตรตำบล ครู -อาจารย์ บัณฑิตกองทุนมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดทำบัญชีเบื้องต้น

5.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

5.4.1. ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กำหนดพบว่า ความเข้มแข็งของชุมชน มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ ยกย่องคนทำความดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม มีอาชีพสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก

5.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้กับชาวบ้าน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความนำ

จากการติดตามผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล สรุปได้ดังนี้

1.วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

1.1.1 หมู่บ้านเลื่อมงคล มีการหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

1.1.2 หมู่บ้านเลื่อมงคล มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

1.1.3 หมู่บ้านเลื่อมงคล มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเองมีการสร้างศักยภาพของตนเอง โดยการเรียนรู้ และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

1.1.4 เศรษฐกิจระดับรากฐานของประเทศได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกันกับทั้งสังคมที่มีภูมิคุ้มกัน

1.1.5 ประชาชนในหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

1.2 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงต่อกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

1.3 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

2.วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล
3. ใช้ชีพีโมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

5. ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียน
6. ลงมือเขียนสารนิพนธ์ ตามขั้นตอนจนสมบูรณ์

3. ผลการดำเนินงาน

ชาวบ้านเลื่อมงคล มีความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน โดยได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการ ซึ่งได้คณะกรรมการจำนวน 15 คน ให้มาบริหารจัดการกองทุนโดยระเบียบเปิดโอกาสให้กับสมาชิกทุกคน มีการรับสมัครสมาชิกและการพิจารณาคัดเลือกผู้หมู่บ้านเลื่อมงคล มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 379 คน ขึ้นค่าของกู้ 63 คน อนุมัติให้กู้ได้ 50 คน เป็นจำนวนเงินกู้ทั้งหมด 910,000 บาท เงินกู้ที่ได้ผู้กู้ส่วนมากมีความพึงพอใจถึงแม้จะไม่เพียงพอในการดำเนินการก็ตาม ผู้กู้ส่วนมากนำเงินไปดำเนินกิจกรรมใหม่ของตนเองโดยผู้กู้จัดหาซื้อจากแหล่งอื่น และผู้กู้นำเงินไปพัฒนาตนเองโดยนำไปพัฒนาอาชีพทางการเกษตรในด้านการเลี้ยงสัตว์มากที่สุดเนื่องจากอาชีพเดิมทำการเกษตรอยู่ก่อนแล้ว และเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มอาชีพและชุมชนขึ้นมีการพัฒนาอาชีพให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตที่ดี มีตลาดรองรับสินค้าและผลผลิตที่แน่นอน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นลดการเป็นหนี้สินของนายทุนนอกระบบหรือจากแหล่งอื่น ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าจึงทำให้หมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

4. อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล บรรลุทั้ง 5 ข้อ ดังนี้

- 1.1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านเลื่อมงคล เกิดจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้านและหน่วยงานของรัฐที่เข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนหนึ่งล้านบาท อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับชุดวิชาการวิจัยชุมชน สถานสถาบันราชภัฏ (2545:781) พบว่าการดำเนินงานจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายมีจะให้การวางแผนการตัดสินใจและการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นชาวบ้านเลื่อมงคล จึงให้ความสนใจและมีความต้องการ อยากให้มีการก่อตั้งกองทุนอย่างมากเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเกิดการสร้างงาน สร้างรายได้และพัฒนาอาชีพของคนในหมู่บ้าน

- 1.2 การมีระบบบริหารกองทุน
- 1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง
- 1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม
- 1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

2. ศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านบวกและด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

2.1.1 มีกองทุนเคมในหมู่บ้านเลิศมงคล จำนวน 3 กองทุนและปัจจุบันได้มีกองทุนหนึ่งล้านบาทเกิดขึ้นจึงทำให้ชาวบ้านมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนและมีเงินทุนสะสมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น

2.1.2 มีบุคลากรที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมในการจัดตั้งกองทุน

2.1.3 มีภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้านรู้จักนำมาปรับใช้ในการดำเนินกิจการของตนเอง

2.2 ปัจจัยด้านลบ

2.2.1 คนในหมู่บ้านมีสภาพเป็นลูกหนี้ธนาคารซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียน เพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้

2.2.2 สมาชิกผู้กู้บางรายไม่พอใจกับเงินที่กู้ได้ เนื่องจากจำนวนเงินกู้ที่คณะกรรมการอนุมัติให้กู้ไม่เพียงพอต่อการนำไปลงทุนประกอบอาชีพ

2.2.3 ผู้กู้ยังไม่มีการส่งเงินคืน เนื่องจากในหมู่บ้านเลิศมงคลยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาส่งเงินคืน

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

ประชาชนในหมู่บ้านเลิศมงคล มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มอาชีพเดียวกันหรือต่างกลุ่มอาชีพ เมื่อทำกิจการได้ผลดีจะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้นและได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานของรัฐ

4. ตัวชี้ความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมายประชาชนในหมู่บ้านเลิศมงคลสามารถบริหารเงินกองทุนนั้น มีการเรียนรู้เพื่อการพึ่ง

ตนเองรู้จักนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินกิจการ มีการรวมกลุ่มทำให้เกิดความสามัคคีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน และสามารถปฏิบัติตามกติกาที่กลุ่มกำหนดร่วมกันได้ เมื่อชาวบ้านมีความรับผิดชอบร่วมกันก็จะพึ่งตนเองได้ในที่สุด

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ

5.1 ผลโดยตรง สมาชิกผู้กู้มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตสามารถนำเงินไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ไว้ใช้ในการดำเนินกิจการและสามารถนำเงินไปชำระหนี้กับกองทุนได้

5.2 ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้ที่ดำเนินกิจการสามารถขยายกิจการของตนเองรู้จักนำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้บางส่วน โดยทำกิจการด้วยเทคนิควิธีการที่ดีขึ้นเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งกว่าเดิม

5.3 ผลกระทบโดยอ้อมผู้กู้ในชุมชนได้นำเงินไปประกอบอาชีพสามารถพึ่งพาตนเองได้และยังมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง ในกิจการของตนเองระดับปานกลางและยังมีผลต่อชุมชนในท้องถิ่นคือไม่ต้องไปทำงานต่างถิ่น เพิ่มความอบอุ่นในครอบครัว ลดปัญหาขาดเสถียรและอาชญากรรม

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลิศมงคล ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยปัจจุบันคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปีซึ่งควรมีอัตราดอกเบี้ยคือ ร้อยละ 6 บาทต่อปี

5.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน ได้แก่ ควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจัดอบรมและอธิบายหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละตำแหน่งให้มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติจริงได้

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

5.3.1 ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในหมู่บ้านเลิศมงคล หลังจากเกิดโครงการกองทุนหนึ่งล้านบาท

5.3.2 ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีผลต่อการเกิดอาชีพใหม่ในหมู่บ้าน

5.3.3 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเกิดกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการวิจัย. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.(ออนไลน์).2545.แหล่งที่มา[http://www.agri.cmu.ac.th/others/rfund / asknanser.html](http://www.agri.cmu.ac.th/others/rfund/asknanser.html). (5 มกราคม 2545).
- กองสำรวจและจำแนกดิน กรมพัฒนาที่ดินอำเภอสีคิ้ว. “รายงานความเหมาะสมของดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ โครงการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนการใช้ที่ดินอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ฉบับที่ 699”.กรกฎาคม 2545.
- กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงาน.2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี “คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ”.นครราชสีมา,(2544).
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544). รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6.สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:211-234.